

УДК 811.111:61:001.4

DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2017.2\(39\).118623](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2017.2(39).118623)

Снітовська О.Й.

кандидат філологічних наук, доцент,
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ІНСТРУКЦІЙ МЕДИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ТА ВІДТВОРЕННЯ ЇЇ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ

Англомовна медична термінологія в текстах інструкцій медичних препаратів має лексичні, структурні та інші особливості, що відтворюються у відповідних українських перекладах інструкцій МОЗ України. Простежено шляхи утворення медичної термінології фарм-текстів, засоби відтворення для адекватного еквівалентного перекладу, проаналізовано відмінності та схожість текстів оригіналу та перекладу медичного препарату ЗІННАТ.

Ключові слова: фарм-текст, медична термінологія, інструкція до медпрепаратів, засоби відтворення, трансформації.

Снитовская О.И. Медицинская терминология англоязычных инструкций медицинских препаратов и отображение ее в украинских переводах. Англоязычная медицинская терминология в текстах инструкций медицинских препаратов имеет лексические, структурные и другие особенности, которые воспроизводятся в соответствующих украинских переводах инструкций Минздрава Украины. Прослежены пути образования медицинской терминологии фарм-текстов, средства воспроизведения для адекватного эквивалентного перевода, проанализированы различия и сходство текстов оригинала и перевода медицинского препарата Зиннат.

Ключевые слова: фарм-текст, медицинская терминология, инструкция к медпрепаратам, средства воспроизведения, трансформации.

Snitivska O. The medical terminology of the English language farm-texts in medicines instructions and its reproduction in Ukrainian translations. The article is devoted to the study of the features of the medical terminology of the English language farm-texts (source text) and its reproduction in Ukrainian translations. The problem of the adequate and equivalent translation of the instructions is related to the reproduction of terminological vocabulary, formulas, abbreviations, collocations, etc. The problem gets special lexical and structural features where the main goal is the accuracy and the clarity for doctors, pharmacists and patients. The results of the analysis as for the characteristics of the Instructions have shown pharm-terms, chemical terms, biology terms, abbreviations, eponyms, commonly used words, «false friends», antonymous pairs, etc. The absence of the words-realities, idioms, clichés, phraseologisms, which may be available in the medical language in general, indicates that the medical instructions for drugs are characterized primarily by precision and unambiguousness. The article contains examples of grammar, lexical and syntax transformations in translations into Ukrainian, the calque as a third part. Prefixes have some semantic functions; productive for the medical terminology of medical instructions are suffixes. The structure of the English language instructions differs from the Ukrainian ones.

Key words: medical terminology, farm-text features, medicines instructions structure, means of reproduction, transformations.

Статтю присвячено проблемі лексичних та структурних особливостей медичної термінології в англомовних інструкціях медичних препаратів, сертифікованих Україною, та способів їх перекладу українською мовою.

Медичний словник є одним з найстаріших у професійній термінології.

Медична термінологія змінюється, адаптуючись до потреб нашого часу. Інноваційний характер науки XXI ст. закріпив роль англomовної терміносфери як матриці глобалізованої науки.

Процес розробки медичних препаратів, їх обговорення на міжнародних конференціях та подальше впровадження відбувається, головним чином, англійською мовою. Отже, серед малодосліджених та актуальних постає проблема адекватного перекладу медичної термінологічної лексики англomовних інструкцій медичних засобів, сертифікованих Україною. Актуальність статті обумовлюється комплексом екстра- та інтралінгвальних чинників: загальною тенденцією сучасної лінгвістики до комплексного вивчення мовних явищ нових лексичних одиниць у соціо-лінгвістичному аспекті загалом, і медичної термінології зокрема; потребою мовознавства у розробці й впровадженні інтегративного напрямку дослідження медичних термінів у цілому; розширенням міжнародних зв'язків України з іншими державами на науковому рівні і суспільною потребою держави у кваліфікованих англomовних спеціалістах; необхідністю в якісних перекладах фахових медичних текстів не лише для спеціалістів, але й також для комунікації між професіоналами та непрофесіоналами (споживачами ліків).

Аналіз останніх досліджень і публікацій англomовних фарм-текстів показує, що термінологія медичних інструкцій лікарських препаратів відноситься до медичної підмови. Проблема адекватного та еквівалентного перекладу інструкцій до ліків пов'язана з проблемою відтворення термінологічної лексики, кліше, формул, абревіатур, латинських словосполучень та ін. Ця проблема отримує особливий характер для текстів інструкцій, де головною метою є точність і зрозумілість для лікарів, фармацевтів, пацієнтів.

Англomовні тексти-інструкції, які супроводжують лікарські препарати, вперше розглянув з позицій лінгвістики тексту та дослідив структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів Боцман А.В. [7]. Варто зауважити, що найбільш розгалужену класифікацію термінів взагалі надає Карабан В.І. [1]. Проблемою перекладу та упорядкування медичної термінології займаються Снежик О.П., Бондар Ю.О. Термінологію фахових мов ґрунтовно досліджували українські вчені Карабан В.І., Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д., Чередниченко О.І. [1; 4].

У медичному термінознавстві зафіксовано багатий досвід дослідження окремих аспектів, наприклад, історичного (Німчук В.В., Передрієнко В.А., Чернявський М.Н. [2; 3]; Корнейко І. (радіологічної медицини), Петрова О. (шкірних хвороб), Лепеха Т. (судово-медична), Місник Н. (клінічна) [10]. Принципи унормування медичної термінології розробляли Кіцера О., Коржинський Я., Павловський М., Петрух Л., Стецюк Р., Ткач А. [11]. Д. Карнез Бургундського Університету досліджував «Англійську для медичних потреб», склав французько-англійський словник медичної термінології»; сучасний дослідник Ж.Квевовільї, автор франко-англійського словника медичних термінів [14] констатує, що вивчалися назви для нових методів інструментального обстеження. Іспанські дослідниці англomовного медичного дискурсу С. М. Понс-Санз та М. Х. Е. Рамос приділяють увагу сучасній

термінології медичної мови, ірландський вчений У. Вулф опікується вивченням медичних ірландських текстів середньовіччя [6].

Поза увагою досі залишаються жанрові особливості перекладу фармацевтичних текстів, еквівалентність та адекватність перекладу фармацевтики в текстах інструкцій до медпрепаратів. Дуже шкідливий, на нашу думку, (і настільки ж поширений) спосіб переказу полягає в переписуванні англійського терміна кириличними літерами, наприклад, *пул, патерн, обсесія*. За цим стоїть погане знання вітчизняної та англійської термінології, невміння зрозуміти справжній зміст слова і бажання надати тексту модний закордонний вигляд.

Під час роботи перекладача над медичними текстами вкрай бажано мати і живих консультантів-лікарів, які допоможуть пояснити питання або правильно прочитати текст для тих, хто не є фахівцями. Важливо відвідувати всілякі тренінги та лекції на медичну тему, що проходять англійською мовою.

Мета статті – дослідити лексичні та структурні особливості медичної термінології англійських інструкцій медичних препаратів англійською мовою та способи її відтворення в англо-українських перекладах. Поставлена мета передбачає розв'язання конкретних **завдань**:

- систематизувати теоретичний матеріал медичних термінів у текстах інструкцій медичних препаратів;
- з'ясувати загальні способи перекладу медичної лексики англійських інструкцій медичних препаратів;
- проаналізувати основні тенденції формування термінів у англійських інструкціях медичних препаратів;
- визначити лексичні особливості медичної термінології англійських текстів медичних інструкцій;
- виявити структурні моделі медичних термінів у англійських текстах медичних інструкцій;
- визначити продуктивні способи перекладу лексичних та структурних особливостей медичних термінів у текстах англійських інструкцій медичних препаратів.

Об'єктом дослідження є медичні терміни англійських інструкцій медичних препаратів та їх відповідники в українських перекладах.

Предметом – способи передачі лексичних та структурних особливостей медичних термінів у англійських інструкціях медичних препаратів засобами української мови.

Матеріалом для дослідження були використані тексти англійських інструкцій медичних препаратів AUGMENTIN, KLARISTIN, CLARISTINE, LORATADINE, MAGNAGEL, ALUMINUM HYDROXIDE, NOZAKAR, NOSACARE; NOZAKAR COPS; NOSACARE MENTHO; NOZAKAR BABY; NOSACARE BABY; NOZAKAR EXTRA MOISTURIZING, NOSACARE EXTRA MOISTURIZING OKSIMETAZALIN, CIFLOC 250, STREPSILS SOOTHING HONEY AND LEMON, CETRINE, ZINNAT, що були взяті з офіційних сайтів виробників Великої Британії, США, Індії, та тексти-відповідники перекладів українською мовою, що розміщені на офіційних сайтах МОЗ України та безпосередньо в аптечній мережі м. Києва.

Літочислення європейської медичної термінології прийнято почина-ти зі «Збірника Гіппократа», звідки наукова медицина успадкувала велику кількість найменувань, серед яких: *герпес, гіппус, кома, тиф, холера, емфізема, епідемія, уретра* та ін. Незапозичена українська медична лексика дійшла до нас у давньоруських рукописних пам'ятках: *рожа, судома, набряк, жовтяниця, ячмінь* та ін. На теренах України словники з медичної термінології почали з'являтися ще в XVI-XVII ст. («Лексирь» Зизанія Тугановського (1596 р.), «Лексиконь словенороський» Памви Беринди (1627 р.), «Лексикон греко-словено-латинський» середини XVI ст.).

Словник «Українсько-латинсько-англійський медичний тлумачний словник», виданий «Спілкою» у 1995 р. за редакцією акад. М.П. Павловського, проф. Л.І. Петруха і доцента І.М. Головка став також вагомим внеском у формуванні медичної термінології.

Англійські запозичення витісняють терміни, утворені на основі інших мов. Еквівалентність відтворення визначається лексичними, термінологічними, структурно-семантичними особливостями тексту і створює передумови для ефективного функціонування медичної термінології у фарм-текстах (термін *фарм-текст* пропонує А. Боцман [7]). Специфіка тексту медичної інструкції криється у використанні певного набору мовних засобів, які реалізують мовний (формальний) тип еквівалентності під час зіставлення текстів англійською та українською мовами.

В останні десятиліття тип медичного дискурсу, який не має чітких меж у соціальній комунікації, вивчався переважно в англістиці. Стосовно фарм-текстів до дискурсу, відносяться, на нашу думку, лексичні, структурні особливості перекладу, що забезпечує розуміння медичної термінології інструкцій усіма учасниками процесу, а саме: лікар – пацієнт, лікар – лікар, фармацевт – пацієнт, фармацевт – лікар, фармацевт – широкий загал.

Зробивши аналіз складу препаратів на прикладі медичних анотацій можна зробити висновок, що виділяється три групи. Перша – в своєму словниковому складі терміни містять тільки **хімічні терміни**, наприклад: *токоферола ацетат – tocopherol acetate; циннаризин – cinnarizine*.

Друга – мають у своєму складі тільки **загальноживану лексику**, наприклад: *глюкоза – glucose, сахароза – sucros, евкаліптова олія – Eucalyptus oil, мед – Honey, лимон – lemon* [16; 18];

Третя – містить як загальноживані слова, так і хімічну термінологію, наприклад: *стрептоцид розчинний – streptocide solutable*.

Однією з найбільш продуктивних сфер лексикону сучасної медицини є вживання **епонімів**, тобто позначення явища (наприклад, хвороби), за іменем людини, яка вперше виявила або описала її, наприклад, *хвороба Мен'єра, хвороба Боткіна, хвороба Паркінсона – Meniere disease, Botkin disease, Parkinson disease* [12].

Найбільш продуктивною моделлю є двокомпонентні термінологічні сполучення, що складаються з імені власного і прозивного, наприклад: *хвороба Лайма, реакція Яриша-Герксгеймера, тест Кумбса, синдром Стівенса-Джонсона – англ. Lyme disease, Jarisch-Herksheymer reaction, Coombs' test, Stevens-Johnson syndrome* [15; 17].

До **загальноновживаного** шару віднесемо прийменники (*during* – під час [15; 17], *without, through*, займенник (*both*), сполучник (*however*), дієслова *to be, can, may* [20], *affect, spent, reduce, assess*; прислівники *часто, нечасто, рідко, дуже рідко* – *frequently, infrequently* [22], *rarely, very rarely* [15; 17].

Загальнонаукові слова, наприклад: *reconfigure, overpredict, documented, appropriate, recommend* [20], *second-source, reported, routinely, etc.*

Хибні друзі перекладача. У медичних текстах вони виявляють специфічні якісні особливості, наприклад: *Potent pathogen* (про бактерії) – не «потенційний», а «потужний» патоген, тобто просто патоген (на противагу умовного); *angina* – не «ангіна», а стенокардія [19];

В інструкціях до медичних препаратів ми зустріли також **формули**, наприклад: *HCl – гідрохлорид (CetirizineHCl – цетиризину гідрохлорид)*[20; 21].

Префікси мають семантичне навантаження, тому частково визначають зміст терміна. До групи терміноелементів, що відображають концепти «багато» і «збільшення», відносяться префікси супер-, гіпер- (гіперчутливість [15; 17]).

Продуктивними для утворення найменувань лікарських препаратів є **суфікси**, що маркують приналежність препарату до певної групи за їх призначенням (функцією).

Суфікси **-er, -or, -an** застосовуються для утворення іменників, що позначають фахівців, наприклад: *doctor, physician* [19].

Суфікси **-ist, -ant** вживаються для утворення іменників, що також позначають фахівців: *chemist – хімік; pharmacist – фармацевт* [19].

Суфікси **-ing, -ment** висловлюють процеси, наприклад: *swelling – свербіж, breathing or swallowing – дихання або ковтання, curing – випримування; replacement – заміщення, заміна, treatment – лікування* [19].

Суфікси **-ion, -ance, -ence, -ship, -hood, -ure, -ness** висловлюють головним чином абстрактні поняття дії, стану, явища: *medication – застосування, experience – досвід, pressure – тиск, failure – недостатність, faintness – сплутаність свідомості* [19].

Двокомпонентні терміни-словосполучення представлені в медичній термінології двома різновидами: 1) субстантивно-субстантивні, наприклад: *ніжка мозку, хмаринка рогівки – brainstem, iris corneal*; 2) субстантивно-ад'єктивні, наприклад: *грудна протока, кров'яне депо – thoracicduct, blood Depot, сінна лихоманка (кропив'янка) – hay fever* [20; 21].

Нерідко в назвах хірургічних захворювань нирки назву органу ставлять у множині: камені нирок, пухлини нирок, туберкульоз нирок; при вказаних захворюваннях у більшості пацієнтів захворювання розвивається спочатку в одній з нирок. Тому вважається більш правильним у найменуваннях цих хвороб вживати назву органу в однині: камені нирки, пухлина нирки, туберкульоз нирки – *kidney (а не kidneys) disease*, наприклад: *kidney disease* [20].

Підсилювальні **прислівники** не підримують тенденції номінації, наприклад: *completely, considerably, essentially, perfectly, positively, reasonably, infrequently – нечасто* [22].

У досліджених текстах інструкцій нами не було зафіксовано слів-реалій,

ідіом, канцеляризмів, кліше, фразеологізмів, що можуть бути наявними в медичній мові взагалі. Це свідчить про те, що медичні інструкції препаратів характеризуються насамперед точністю і однозначністю.

Еквівалентність та адекватність відтворювалися (на матеріалі препарату ЗІННАТ) наступними засобами:

Калькування, наприклад: *Cefuroxime* – *Цефуроксим* – *фарм-термін, калькування Gram-positive cocci and Gram-negative cocci* – *грам позитивні та грам негативні коки, вилучення повторного слова, калькування, без капіталізації; Gram-negative bacilli including* *грам негативні бактерії включаючи* [15; 17]. На калькування припадає 61 випадок на загальну кількість 193 випадки перекладацьких трансформацій під час перекладу англomовної інструкції до медичного препарату Зіннат українською мовою [15; 17], що складає 31 %.

Особливий інтерес викликає **транслітерація** під час перекладу власних імен. Оскільки фонетичні і графічні системи мов значно відрізняються одна від одної, передача форми слова мови оригіналу мовою перекладу завжди дещо умовна і приблизна, наприклад: *Coombs' test* – тест Кумбса; *Stevens-Johnson syndrome* – синдром Стівенса-Джонсона [15; 17].

Під час перекладу медичних термінологічних скорочень, використовується як **транскрибування** англійського акроніму наприклад: *IGF*– *insulin-like growth factors*, *ІФР*– *інсуліноподібний фактор росту*), так і переклад українською мовою та утворення скорочення вже від українського позначення, наприклад: *nonsteroidal anti-inflammatory drug NSAID* – *нестероїдні протизапальні засоби НПЗЗ* [22; 23]; назва підприємства, що випускає ЗІННАТ, та адреса транслітерувалися українською мовою, а саме: *Glaxo Operations UK Limited, Barnard Castle, Durham, DL12 8DT, UK* *Глаксо Оперейшнс ЮК Лімітед, Барнард Кастл, Дюрхем, DL12 8DT, Сполучене Королівство*.

Описовий переклад використовується, коли термінологічна одиниця не має україномовного еквіваленту, і навіть не запозичена за допомогою калькування або транскрибування, наприклад: *titanium dioxide (E171)* – *Опаспрей білий М-1-7120J* [15; 17] – хімічний термін зі скороченням перекладений описово (зі зміною скорочення); *What Zinnat is used for* – *Фармакотерапевтична група* [15; 17]. **Вилучати** можна лише ті елементи змісту, що певним чином дублюються в оригіналі за нормами мови оригіналу, або передача яких мовою перекладу може порушити норми останньої. Наприклад: переклад речення *Ability to perform tasks that require judgement, motor or cognitive skills* – *Вплив на здатність керувати автомобілем та іншими механізмами* [15; 17], де під час перекладу вилучено *tasks that require judgement, motor or cognitive skills* – ми вважаємо невдалим, як такий, що вилучає необхідний елемент.

При чому вилучалися не тільки поодинокі слова, звороти, речення, а й достатньо великі фрагменти тексту оригіналу. Така ж тенденція спостерігається й під час **додавання**, зокрема вставки фрагментів, відсутніх в оригіналі. Такі засоби стосовно значних фрагментів, особливо вилучення, на наш погляд, не завжди доцільні.

Конкретизація є досить поширеним способом перекладу слів з широким значенням, що часто вживаються в англійській мові, наприклад: *Other ingredients* – *допоміжні речовини* [15; 17] – загальноновживана лексика, конкретизація (уточнено, які саме інші складові препарату); в той же час *motor skills* – *керувати автомобілем та іншими механізмами* [15; 17] – лексична трансформація конкретизація, на наш погляд, не дуже вдала.

Цікавим є переклад, коли одиниця вихідної мови висловлює родове поняття, а одиниця перекладацької мови – видове поняття, «від роду до виду», наприклад: *in human milk* – *з молоком матері*, лексична трансформація – конкретизація *human* – *матері* [15; 17], де *human* – загальне поняття «людське», *матері* – конкретне.

Антонімічний переклад, заміна позитивної форми в оригіналі на негативну форму в перекладі або, навпаки, негативної на стверджувальну супроводжується заміною лексичної одиниці мови оригіналу на одиницю мови перекладу з протилежним значенням, наприклад: *Taking any of these medicines with an NSAID may cause* – *не вживайте жодного з цих препаратів, щоб не спричинити* [22; 23]; *out of the reach of children* – *у недоступному для дітей місці* [22; 23].

До **синтаксичних** можна віднести **граматичні перетворення**, що ведуть до зміни синтаксичних структур, наприклад: *a nursing mother* – *матері, що годують груддю* [15; 17] – синтаксична трансформація, іменник з прикметником замінено складнопідрядним реченням; *Adults Most infections 250 mg twice daily. Urinary tract infections 125 mg twice daily*. Дорослі: більшість інфекцій – 250 мг 2 рази на добу; інфекції сечовивідних шляхів – 125 мг 2 рази на добу – два речення об'єднані в одне.

Англійське **дієслово** пасивного стану залежно від лексичних та синтаксичних характеристик речення форми пасивного стану дієслова-присудка англійського речення перекладаються кількома способами, замінюватися на різні форми українського дієслова: пасивний стан, безособова форма на *-но, -то*, дієприкметник, активний стан, інфінітив. Наприклад, пасивний зворот *are not susceptible* – замінено наступним чином:

- дієприкметником *нечутливі* [15; 17];
- дієсловом пасивного стану (з постфіксом *-ся*) у відповідній часовій формі при підметі у двоскладному реченні: *Strepsils Original is also indicated* – *Препарати, що застосовуються* [18].

Пасивний інфінітив у складі модального дієслівного присудка звичайно перекладається українським інфінітивом: *Zinnat should be taken after food for optimum absorption* – *Для кращого засвоєння препарат рекомендується приймати після їжі* [15; 17] – модальний зворот замінено зворотним дієсловом та інфінітивом.

Англійський **інфінітив** у цих функціях, коли він не входить до складу інфінітивних зворотів, як правило, не викликає труднощів під час перекладу. Його українськими відповідниками можуть бути:

- інфінітив (у різних синтаксичних функціях), наприклад:
One lozenge to be dissolved – *Льодяник необхідно розсмоктувати до його повного розчинення* [15; 17];

– дієслово: *to release cefuroxime into the circulation* – і у вигляді цефуроксиму потрапляє у кровообіг – *інфінітив to release* – замінено дієсловом потрапляє [15; 17].

Англійський **дієприкметник** нечасто перекладається українським дієприкметником, наприклад: *including Peptococcus and Peptostreptococcus species* – включаючи види *Peptococcus* та *Peptostreptococcus* [15; 17]. Дієприкметник частіше перекладається особовою формою дієслова, завдяки чому змінюється синтаксис речення, наприклад: *Hypersensitivity reactions including* – Реакції гіперчутливості, що включають [15; 17] – дієприкметник замінено на складнопідрядне речення. Дієприкметник може бути перекладено іменною частиною складеного присудка, наприклад: *leading to convulsions* – і, як наслідок, можливе виникнення судом [15; 17].

Нами зафіксовані випадки граматичної трансформації під час перекладу частини мови **герундія**, наприклад: *when driving or operating machinery* – граматична трансформація – герундій (що в українській мові відсутній перекладено за допомогою неозначеною формою дієслова *керувати* [15; 17].

Під час перекладу змінювався прямий **порядок слів**, характерний для англійської мови, на відповідний порядок слів українською, наприклад: *Skin and soft-tissue infections* [15; 17] – граматичні трансформації – зміна порядку слів.

Вилучені частини мови замінювалися на **знаки синтаксису**, або **графічне** зображення цифрою, наприклад: *for example* замінено двокопкою (:), *is* замінено тире (–); *twice* замінено цифрою 2; *eg.* – латинське скорочення вилучене, замінено на круглі дужки (*бронхіти*) [15; 17].

Підзаголовки деяких англійських медичних інструкцій сформульовані у вигляді **питальних речень**, на відміну від українських, наприклад: *What is Tenoric (Atenolol/Chlorthalidone) used for?* [19]; *What Zinnat is used for* – Фармако-терапевтична група, описовий переклад, підзаголовки використовуються в усіх перекладах, незалежно від оригіналу, згідно зі структурою інструкції, затвердженою МОЗ України.

Отже, під час вивчення тексту медичної інструкції препарату ЗІННАТ найбільшу частину перекладацьких трансформацій під час перекладу складає калькування (31%), вилучення (22,8%), менша частина трансформацій припадає на граматичні (14,5%), додавання (10%), конкретизація (8%), значно менший відсоток складають граматично-синтаксичні (6%), генералізація (2%), транскрипція, транслітерація, описовий переклад (по 1%).

Проведене на матеріалі англійської медичної термінології в перекладах українською мовою інструкцій медичних препаратів, дослідження є частиною розробки проблеми адекватного перекладу лексики інструкцій медичних препаратів у галузі медицини та охорони здоров'я. Тексти інструкцій до вживання лікарських препаратів мають дві групи адресатів: фахівців (лікарі) та нефахівців (пацієнти, широкий загал).

На прикладі перекладу англійської інструкції медичного препарату ЗІННАТ нами було зафіксовано 193 випадки перекладацьких

трансформацій. На нашу думку, це свідчить про достатню кількість лексико-граматичних відповідників української мови; проте, в той же час, існує невідповідність структури англомовних текстів медичних препаратів структурі україномовних, затверджених МОЗ України.

Варто зазначити, що дослідження особливостей перекладу медичної термінології дає можливість удосконалити процес вивчення медичної термінології в цілому, зокрема під час навчання англійської мови за фахом, медицини та фармацевтики за фахом, для укладання довідників та словників медичних препаратів, що загалом сприяє розвитку комунікації в медичній сфері та впровадженню здорового способу життя. Матеріали дослідження можуть бути використані перекладачами, викладачами, лінгвістами, медиками, студентами мовних та медичних навчальних закладів, громадянами, що користуються медичними препаратами.

Ми також висловлюємо думку, що інструкції медичних препаратів, що поступають до фармацевтичної мережі в Україні, в особливих випадках можуть друкуватися двома мовами, англійською та українською, для досягнення необхідної точності.

Список літератури

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В'ячеслав Іванович Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.
2. Німчук В.В. Мова українського травника XVI ст. // Мовознавство. – 1976. – С. 43 – 55.
3. Передрієнко В.А. Формування української літературної мови XVIII ст. на народній основі / В.А. Передрієнко – К., 1979. – 143 с.
4. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А. / Т.Р. Кияк, О.Д. Огуй, А. Науменко. – Теорія та практика перекладу (німецька мова). – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
5. Medical Writing in Early Modern English. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.cambridge.org/books/google.ru/books?isbn=1139493833
6. Medical Texts of Ireland 1350–1650. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://celt.ucc.ie/medical.html>
7. Боцман А. В. Структурно-прагматичні та семантичні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі інструкцій до вживання лікарських препаратів): Дис.... доктора філол. наук: спец. 10.02.04 / Андрій Васильович Боцман. – К., 2006. – 403 с.
8. Гусар М.В. Лінгвокогнітивний і комунікативно-прагматичний аспекти приватних газетних оголошень (на матеріалі сучасної британської періодики): дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук: спец. 10.02.04 / Гусар Мальвіна Вікторівна. – К., 2004. – 230 с.
9. Литвиненко Н.П. Сучасний український медичний дискурс: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. наук: / Ніна Павлівна Литвиненко; Ін-т укр. мови НАН України. – К., 2010. – 37 с.
10. Місник Н.В. Формування української медичної клінічної термінології. – Автореф. дис.... канд. філол. наук: 10.02.04. – К., 2002. – 20 с.
11. Юкало В.Я. Мовні стереотипи в комунікаціях лікаря: Автореф. дис.... канд. філол. наук. – К., 2003. – 24 с.

Довідкова література

12. Вакулик І.І. Латинсько-український та українсько-латинський словник ветеринарно-медичних термінів / І.І. Вакулик – К.: 2010. – 248 с.
13. Дискурс. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 85.NewEnglish-UkrainianMedicalDictionary. – К.: Аріу, 2007.
14. Dictionnaire médical / Sous la coordination de Jacques Quevauvilliers. – 6ème édition. – P.: Enselvier Masson, 2009. – 1533 p.

Джерела матеріалу дослідження

15. <http://mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=5850>
16. <http://mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=3021>

17. www.medicines.org.uk/emc/medicine/2609/spc
18. drugs.com/uk/strepsils-cool-spc-10121.html
19. www.pharmacygeoff.md
20. Інструкції до медичних препаратів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pills.org.ua>.
21. Лікарські засоби [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://mozdocs.kiev.ua>.
22. <http://www.drugs.com/ibuprofen.html>
23. mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=8343

References

1. Karaban V.I. (2004). Pereklad anhliyskoyi naukovoї i tekhnichnoї literatury / Vyacheslav Ivanovych Karaban. – Vinnytsya: Nova knyha, – 576st.
2. Nimchuk V.V. (1976). Mova ukrayinskoho travnyka KHVI st. // Movoznavstvo. – 43 – 55 st.
3. Peredriyenko V.A. (1979). Formuvannya ukrayinskoyi literaturnoyi movy KHVIII st. na narodniy osnovi / V.A. Peredriyenko – K.,– 143 st.
4. Куяк Т.Р., Охуй О.Д., Науменко. (2006). / Т.Р. Куяк, О.Д. Охуй, А. Науменко.– Теорія та практика перекладу (німєтська мова). – Vinnytsya: Nova knyha,– 592 st.
5. Medical Writing in Early Modern English [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu:www.cambridge.org/books/google.ru/books?isbn=1139493833
6. Medical Texts of Ireland 1350–1650 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <https://celt.ucc.ie/medical.html>
7. Botsman A. V. (2006). Strukturno-prahmatychni ta semantychni osoblyvosti farmatsevtichnykh tekstiv (na materialі instruktsey do vzhyvannya likarskykh preparativ): Dys. doktora filol. nauk: spets. 10.02.04 / Andriy Vasylovych Botsman. – K.,– 403 st.
8. Husar M.V. (2004). Linhvokohnityvny i komunikatyvno-prahmatychnyy aspekty pryvatnykh hazetnykh oholoshen (na materialі suchasnoї brytanskoyi perodyky): dys. na zdobuttya nauk. stupenya doktora filol. nauk: spets. 10.02.04 / Husar Malvina Viktorivna. – K.,– 230 st.
9. Lytvynenko N.P. (2010). Suchasnyy ukrayinskyy medychnyy dyskurs: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya dokt. nauk: / Nina Pavlivna Lytvynenko; In-t ukr. movy NAN Ukrayiny. – K.,– 37 st.
10. Misnyk N.V. (2002). Formuvannya ukrayinskoyi medychnoї klinichnoї terminolohiyi. – Avtoref. dys. kand. filol. nauk: 10.02.04. – K.,– 20 st.
11. Yukalo V.YA. (2003). Movni stereotypy v komunikatsiyakh likarya: Avtoref. dys. kand. filol. nauk. – K.,– 24 st.
12. Vakulyk I.I. (2010). Latynsko-ukrayinskyy ta ukrayinsko-latynsky slovnyk veterynarno-medychnykh terminiv. / I.I. Vakulyk – K.:– 248 st..
13. Dyskurs. 2007. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: 85. New English - Ukrainian Medical Dictionary . – K. : Ariy.
14. Dictionnaire médical / Sous la coordination de Jacques Quevauvilliers. (2009). – 6 ème édition. – P.: Enselvier Masson,– 1533 st. Dzherela materialu doslidzhennya:
15. <http://mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=5850>
16. <http://mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=3021>
17. www.medicines.org.uk/emc/medicine/2609/spc
18. drugs.com/uk/strepsils-cool-spc-10121.html
19. www.pharmacygeoff.md
20. Instruktseyi do medychnykh preparativ [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.pills.org.ua>.
21. Likarski zasoby [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://mozdocs.kiev.ua>.
22. <http://www.drugs.com/ibuprofen.html>
23. mozdocs.kiev.ua/likiview.php?id=8343

Стаття надійшла до редакції 5.11.2017 р.